

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра німецької та романської філології

**Типологія асиміляції англійських запозичень у французькій мові:
дидактичний аспект**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 4 курсу 471
групи

Спеціальності: 014.02 Середня освіта
(Мова і література французька,
англійська)

Освітньо-професійної програми:
Середня освіта (Мова і література
французька)

Борисенко Ліна Андріївна

Керівник: канд. пед. наук, доц.
Голотюк О.В.

Рецензент: спец. вищ. кат., вчитель-
методист

Ніконоров В.А.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ.....	6
1.1 Визначення запозичень в роботах лінгвістів	6
1.2 Англомовні запозичення і їх класифікація	10
1.3 Мовна політика франкомовних країн щодо запозичень в історичному контексті	15
Висновки до розділу 1	15
РОЗДІЛ 2. АСИМІЛЯЦІЯ АНГЛІЙСЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У НАВЧАЛЬНИХ ТЕКСТАХ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	22
2.1 Технології проведення уроків французької мови з вивчення англіцизмів в середній загальноосвітній школі	22
2.2 Розробка фрагмента уроку для учнів 9 класу в середній загальноосвітній школі	28
Висновки до розділу 2.....	37
ВИСНОВКИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	40

ВСТУП

Розвиток сучасної цивілізації характеризується соціальною та економічною глобалізацією суспільства та міжкультурною комунікацією, що супроводжується інтенсивним процесом запозичення мови. В умовах глобалізації використання іншомовної лексики стало фактором, який сприяє розвитку міжмовних контактів та гармонії з реальним світом і культурним світом інших етнічних спільнот, а також допомагає зрозуміти та культивувати їхню національну ідентичність.

Французька мова є одною з провідних мов міжнародних ділових і наукових конференцій, а також мовою туризму. Століття комп'ютерних технологій накладає свій відбиток на щоденну розмовну мову: лексику, граматику, фонетику. Французька мова змінюється дуже швидко.

Історія багатьох мов позначена впливом англійської мови. У французькій мові присутність англійської мови представлено дуже широко. Вона замінила латинь, яка була мовою науки в багатьох галузях.

Причини запозичення англіцизмів у французькій мові досить різноманітні. Одними з головних є: потреба в номінації нових понять або усунення полісемії в існуючих термінологічних системах, вираз певного стилістичного забарвлення і емоційно-експресивної оцінки. Значним фактором у цьому процесі залишається і явище престижності англійської мови. Використання англіцизмів створює у співрозмовника враження про мовну компетентність, відповідно моді, соціальному статусу і рівню освіти.

Процеси запозичення і взаємовпливу в різних мовах світу відбуваються часто, що викликає необхідність спеціального дослідження. Так, в останні 10 років в повсякденному побуті французів стався ряд змін. У рекламі, економіці, культурі, спорті, в розмовній мові молоді з'явилося безліч англіцизмів, які дублюють французькі терміни. Англійські запозичення надають тексту особливу емоційно-експресивного

забарвлення і створюють «ефект новизни». Наприклад, стаття із заголовком англійською мовою найбільше привертає увагу.

Питання лексичних запозичень завжди перебувало в центрі уваги багатьох французьких лінгвістів: Луї Леруа, Альбер Доза, Рене Етьємбла. Тип запозичення відзначався багатьма лінгвістами, такими як: Лев Володимирович Щерба, Олександр Олександрович Реформатський, Лідія Леонтівна Кутіна, Юрій Сергійович Маслова, Леонід Петрович Крисін.

Актуальністю роботи є те, що проблема навчання лексиці в середній школі, як і раніше залишається в центрі уваги науковців, методистів, вчителів. Але проблема навчання запозичень на урок французької мови майже не вивчена, тому є актуальною. Особливий інтерес викликає сучасна лексика англійського походження, а саме іноземні слова і варваризми.

Об'єктом дослідження є англомовні запозичення як частина французької мови.

Предметом дослідження є основні властивості і джерела, характерні для англомовних запозичень у французькій мові, і важливість їх вивчення на уроках французької мови в середній загальноосвітній школі.

Мета роботи – розглянути англомовні запозичення у французькій мові, їх особливості та джерела, а також обґрунтувати важливість вивчення англомовних запозичень на уроках французької мови в середній загальноосвітній школі та розробити фрагмент уроку.

Для досягнення поставленої мети були визначені наступні **завдання**:

- дати визначення запозичень в роботах лінгвістів;
- проаналізувати англомовні запозичення та надати їх класифікацію;
- визначити мовну політику франкомовних країн щодо запозичень в історичному контексті;

- виокремити технології проведення уроків французької мови з вивчення англіцизмів в середній загальноосвітній школі;
- розробити фрагмент уроку на тему «Зовнішній вигляд людини. Я і моє оточення» для учнів 9 класу в середній загальноосвітній школі.

У нашій роботі використовувалися такі **методи** дослідження: описовий; історичний метод; порівняння і контраст.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в розробленому фрагменту уроку на тему англіцизмів у французькій мові. Основні результати, які були отримані в процесі вирішення поставлених завдань та становлять наукову новизну дослідження.

Практична значимість полягає в розробці фрагменту уроку, який може бути використаний вчителями і практикантами для підвищення інтересу до досліджуваної мови, прилучення до французької культури та поліпшенню комунікативних навичок.

Робота складається з вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

РОЗДІЛ 1

ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ

1.1. Визначення запозичень в роботах лінгвістів

Процес запозичення іншомовних слів став активно вивчатися лише на початку XIX століття. Кінець XIX і початок XX століть стали періодом накопичення наукових знань з обумовленої тематики. Цей період був найбільш плідним, оскільки були зібрані такі наукові відомості про взаємодію мов, з'явилися загальнотеоретичні знання про процес запозичення. Здебільшого дослідження носили культурологічний і фрагментарний характер.

Найбільш відомими вважаються роботи таких лінгвістів: Л.В. Щерби «Про поняття змішування мов», А.А. Реформатського «Вступ до мовознавства», Л.Л. Кутіної «Мовні контакти і запозичення» і ін.

А.А. Реформатський в своїй книзі «Вступ до мовознавства», відзначаючи важливість процесу запозичення лексики з інших мов, писав так: «Нет ни одного языка на земле, в котором словарный состав ограничивался бы только своими исконными словами. В каждом языке имеются и слова заимствованные, иноязычные. В разных языках и в разные периоды их развития процент «этих не своих» слов бывает различным» [27, с. 74].

У роботах В.Л. Щерби було піднято питання про особливості самого процесу запозичення. Двомовність автором розглядалося як одна зі сторін цього процесу [27, с. 180].

Найбільш складним з усіх питань, які пов'язані з вивченням процесу запозичення, є проблема формування термінології, яку необхідно використовувати при його вивченні. Зокрема, формування і формулювання самого поняття «запозичення» [1, с. 56].

У «Словнику лінгвістичних термінів» дається таке визначення запозичення – «переход элементов одного языка в другой как результат языковых контактов, взаимодействие языков. Заимствованием также называются сами элементы (слова, морфемы, синтаксические конструкции и др.), перенесенные из одного языка в другой» [2, с. 150].

Ю.С. Маслов визначає запозичення як активний процес. Він зазначає, що мова запозичень не пасивно сприймає слово іншого, а обробляє та включає його в свою мережу внутрішніх системних зв'язків на тому чи іншому рівні. По-перше, усі фонemi в експоненті іншого слова замінюються фонемами, що найближчі до слухового враження. По-друге, запозичене слово потрапляє в морфологічну систему запозиченої мови, отримуючи відповідні граматичні категорії. По-третє, запозичене слово потрапляє в систему семантичних відносин і протиставлень [24, с. 219].

А.А. Ільїна процес лексичного запозичення трактує як «створення в мові-реципієнті нових власне лексичних елементів, специфіка яких полягає лише в тому, що вони генетично походять ні до іншомовної лексеми, а до її дуже специфічного варіанту, використаному в мовному контексті мови, що сприймає, тобто лексичне запозичення – це стихійне що здійснюється в системі функціонуючої мови і його засобами імітаційного моделювання іншомовних лексичних елементів в процесі функціонального освоєння мовою індивідуальних мовних новоутворень, створених за іншомовним зразком» [15, с. 15].

Л.П. Крисін визначає запозичення як процес переміщення різних елементів з однієї мови в іншу [19, с. 12]. В.Ю. Розенцвейг відзначав, що явища, які визначаються як запозичення і вплив, не зводяться до проникнення чужорідних елементів з однієї мови в іншу ... вони належать до процесу сходження, конвергенції мов [28, с. 6]. М.А. Брейтер писав в своїх дослідженнях, що запозичення є процесом, під час якого відбувається поступове просування від разових, оказіональних використань даного запозичення, по шляху його поступового освоєння

засобами мовної системи і, врешті-решт, включення його як повноправного елемента в систему мови-рецептора з присвоєнням характеристик, властивих споконвічним одиницям відповідних класів [7, с. 60].

Е. Сепір під запозиченням розуміє «процес, в результаті якого в мові з'являється і закріплюється певний іншомовний елемент (перш за все слово або повнозначна морфема). Запозичена лексика відображає факти етнічних контактів, соціальні, економічні та культурні зв'язки між мовними колективами» [30, с. 656].

С.А. Беляєва процес запозичення розглядає як стадіальний процес, що включає в себе:

- 1) проникнення в мову;
- 2) часткове засвоєння;
- 3) повне уподібнення автохтонним словам [5, с. 51].

У 1996 р, уточнюючи свої теоретичні знання на поняття «запозичення», Л.П. Крисін встановив його як синонім терміну іншомовне слово [20, с. 23].

Представлені визначення відображають підходи, яких дотримуються вчені, даючи визначення терміну «запозичення». Найбільш відомими з них є системно-соціологічний, психолінгвістичний і лінгво-культурологічний. Лінгво-культурологічний підхід являє собою схему – «мова-культура-мовна особистість». Вона дозволяє відобразити нерозривний зв'язок мови не тільки з культурою, а й з носієм мови - мовною особистістю [10, с. 99].

Термін «запозичення» багато вчених розуміють надто широко. Американський дескриптивіст Л. Блумфілд вкладає в це поняття і засвоєння різних елементів чужих мов, і явища, які перейшли в дану мову з діалектів цієї ж мови, і навіть перехід мовних навичок, який відбувається в процесі спілкування між носіями однієї мови. За межі цього поняття не

виходять і явища наслідування дітьми манери мовлення дорослих [6, с. 25].

Широко трактується цей термін і в працях Г. Пауля [25, с. 44]. Діахронічне вивчення запозичень передбачає встановлення часу появи чужомовного слова в мові-реципієнті, поширення, активізацію його в наступні періоди, дає змогу простежити зв'язок назви з предметом, поняттям і зміни цього зв'язку протягом певного історичного періоду. До діахронії належать також і процеси фонетичної, граматичної і семантичної адаптації [13, с. 80].

Разом з тим окремі аспекти вимагають застосування синхронічного методу при розгляді запозичень: виділення тематичних груп лексики, характеристика семантичного обсягу слів і семантичних відношень всередині цих груп. Д. Будняк, визначаючи «лексичне запозичення», поєднує аспекти діахронії та синхронії і пропонує таку дефініцію: «Лексичне запозичення – це тривалий процес, в результаті якого слова і їх структурні елементи однієї мови постійно засвоюються системою іншої мови на основі мовних, економічних і культурних відносин різних народів» [8, с. 12].

Напрямок запозичень визначається соціолінгвістичними умовами, в яких відбувається контакт. При лексичному запозиченні елементи однієї мови переживають майже найпомітніші зміни в іншій мові (підміна звуків та пристосування до нової фонологічної системи, морфологічна адаптація, семантичні зміни іноді роблять модель та її копію невпізнаними). «Лексичне запозичення» означає слово, що використовується в мові для вираження понять, розмежування існуючих та позначення невідомих раніше предметів та явищ [29, с. 45].

1.2. Англомовні запозичення і їх класифікація

Переходячи безпосередньо до поняття англіцизми, слід розглянути кілька формулювань, які дає словник Французької академії цьому терміну в різних виданнях. Вперше визначення цьому слову з'являється в четвертому і п'ятому виданнях від 1762 і 1798 років відповідно, де так пояснюється значення англіцизми: «*Façon de parler Angloise*» - англійський мовний зворот [35, с. 31]. У шостому виданні словника від 1832 року з'являється уточнення: «*Façon de parler particulière à la langue anglaise*» – особливий мовний зворот, властивий англійській мові [35, с. 33]. Останнє і найбільш точне на сьогоднішній день визначення англіцизмів Французька академія дає в восьмому виданні 1932 року: «*Construction propre à la langue anglaise; il se dit aussi des Façons de parler empruntées à la langue anglaise et transportées dans une autre langue*» – конструкція, притаманна англійській мові; також, мовні звороти, запозичені з англійської мови та перенесені в іншу мову [35, с. 35].

Саме це визначення ми і будемо розглядати в якості визначення англіцизмів. Так, Н. А. Слобожанін вказує на те, що фундаментальні причини запозичень, як явищ в мові, підрозділяються на два класи: лінгвістичні та екстралінгвістичні. До останніх, наприклад, відноситься географічне розташування країни і її мовної ареал. Саме цим пояснюється той факт, що англомовні запозичення на території франкомовної Канади в масово-інформаційному і в художньому дискурсі «є невід'ємним складовим елементом» [31, с. 48].

До лінгвістичних причин, в свою чергу, можна віднести адаптацію англіцизмів внаслідок неповноти перекладу. В цьому випадку еквівалент англіцизмів може існувати в національній мові, проте він не здатний передати весь зміст слова або при цьому втрачається омонімічний характер вираження [4, с. 9]. Прикладом може послужити фраза «*Ce trader va bientôt arrêter de trader*» (Цей торговець скоро припинить

займатися торгівлею), де іменник *trader* (торговець) і дієслово *trader* (займатися торгівлею) є омонімами, запозиченими з англійської мови.

Іншою лінгвістичною причиною появи англіцизмів у французькій мові є потреба в спрощених економічних, політичних, соціальнопобутових термінах вже існуючих явищ в суспільстві. Означена причина викликана загальносвітовою тенденцією до скорочення, до спрощення мови. Наприклад, замість фрази *une heure de grande écoute* частіше вживається *un primetime*, замість *un journal des modifications* – *un changelog*, замість *une réunion d'information* – *un briefing*. До останньої причини можна віднести необхідність введення нових науково-ділових, спеціальних термінів, які не мають аналогів у французькій мові [22, с. 97]. Як приклад можна привести такі терміни, як *un business plan* (бізнес-план), *un executive summary* (резюме) і т.д.

Відповідно до словника англіцизмів *le Colpron*, англіцизми поділяються на кілька категорій [34, с. 23]:

- Лексичний англіцизм – запозичення слів, таких як: *un feedback* (відгук), *un speech* (промова) і ін.
- Синтаксичний англіцизм – запозичення синтаксичної конструкції мови, наприклад: *être en charge de (be in charge of)* (бути відповідальним за).
- Семантичний англіцизм – запозичення такого значення слова, яке є лише в англійській мові, наприклад: *définitivement (definitely)* в значенні *certainement*.
- Морфологічний англіцизм – запозичення флексії, властивої англійської, а не французької мови. Наприклад, *un transformeur* (трансформатор), утворений від дієслова *transformer* це англіцизм, тому що морфологічно французької формою при утворенні іменника була б форма *un transformateur*.

- Фонетичний англiцизм – запозичення вимови слiв у французькiй мовi. Наприклад, вимова слова *zoo* (зоопарк), як [zu].
- Графiчний англiцизм – запозичення манери написання слова, його орфографiї з англiйської мови. Наприклад, написання слова *un langage* як *un language*. Це також стосується абрeвiатур, наприклад: *l'EU* (*European Union*) замість *l'UE* (*Union européenne*).

Важливою категорiєю англiцизмiв також є так званi повторнi запозичення. Oxford Living Dictionaries так визначає цю категорiю запозичень: «Слово, повернуте в рiдну для себе мову з iншої мови, часто в змiненiй формi або зi змiненим змiстом» [39, с. 14].

Яскравим прикладом є англiкомовне запозичення «*un challenge*», яке, в свою чергу, було запозичене в англiйську з старofранцузької «*chalonge*». Iншим прикладом є англiцизм «*un boomerang*», яке також запозичене в англiйську мову з мов iндiанських племен за часiв колонiальної епохи [26, с. 67].

В окрему категорiю варто також видiлити такий вид англiцизмiв, як калька [11, с. 10]. Словник iншомовних слiв росiйської мови дає таке визначення цьому термiну: «слово или выражение, образованное путем буквального перевода и буквально соответствующее по своему составу иноязычному» [17, с.324].

При цьому, однак, кальку варто видiзнати вiд неологiзмiв. Неологiзми, як правило, створюються на базi нацiональної мови, а також з урахуванням специфiки i традицiї цієї мови, в той час як калька – це точне копiювання фразеологiчного, семантичного, синтаксичного i / або морфологiчного ладу слова або цiлого виразу. Прикладом неологiзму може послужити слово *adulescent*, яке мiстить в собi комбiнацiю слiв *adulte* (дорослий) i *adolescent* (пiдлiток). Як приклад кальки можна привести таке слово, як *gratte-ciel*, яке є фразеологiчною калькою слова *skyscraper*.

Під псевдоангліцизмом розуміється слово, утворене від основи і афікса англійського походження, яке за своїми зовнішніми ознаками схоже на англійське слово, але яке може бути відсутнім в англійській мові, або мати зовсім інше значення [21, с. 574]. Прикладом псевдоангліцизмів можуть послужити такі французькі слова, як *un smoking (dinner jacket)* (смокінг), *un brushing (blow-dry)* (брашинг), *un tennisman (tennis player)* (тенісист).

Останньою і найбільш «хаотичною» категорією запозичень є ксенізми. Головною відмінністю ксенізми від інших видів запозичень є те, що ці слова і вирази не асимілюються в мові, залишаючись в незмінною фонетичної, граматичної та синтаксичної формі, що де-факто робить ксенізми окремою категорією слів, адже запозичення мають на увазі адаптацію і асиміляцію слова в мові, якої не відбувається у випадку з ксенізми. Як їх приклад назвемо *le hub, le netmask, le bridge* (концентратор, маска мережі, міст) [22, с. 89].

Однак, ця категорія слів має властивість розвиватися, перетворюючись в кінцевому підсумку в запозичення. Прикладом може послужити англійське слово *square*, яке спочатку вважалося ксенізмом у французькій мові, проте з часом стало звичним і пройшло фонетичну асиміляцію, ставши, таким чином, повноцінним запозиченням [33, с. 99].

Згідно Н.А. Слобожаніну, запозичена лексика, як правило, асимілюється в мові. Асиміляція англіцизмів, в свою чергу, підрозділяється на лексичну, граматичну, фонетичну і графічну [31, с. 117]. Саме граматична асиміляція відповідає за граматичні категорії запозичених слів. Відзначається, що, як правило, англійські запозичення набувають категорію чоловічого роду, однак якщо слово схоже за своєю структурою на французьке, то в такому випадку може бути віднесено до жіночого роду. Фонетична асиміляція, в свою чергу, часто і зовсім відсутня в французькій [16, с. 70].

Говорячи про англомовні запозичення в контексті масово-інформаційного дискурсу, автор зазначає різний підхід засобів масової інформації до використання англіцизмів [31, с. 167-171]. Перший підхід має на увазі при використанні того чи іншого англомовного запозичення, вживання також і французького еквівалента цього слова або виразу, якщо такий існує. Як правило, такий підхід використовується в тих випадках, коли англіцизм не поширений серед населення.

Н.А. Слобожанін виділяє наступні функції англіцизмів [21]:

- Номінативна функція – слово називає який-небудь предмет або явище.
- Вказівна функція – слово вказує на який-небудь предмет або явище.
- Експресивно-оцінна функція – слово має певне емоційно-стилістичне забарвлення.
- Функція організації зв'язного мовлення – слово пов'язує члени речення між собою.
- Узагальнююча функція – слово об'єднує певну категорію предметів, явищ і процесів в одне поняття.
- Ідентифікуюча функція – слово називає одиничний об'єкт.
- Будівельна функція – слово виступає як одиниця мови в складі речення.

1.3. Мовна політика франкомовних країн щодо запозичень в історичному контексті

Історія французької мови та мовної політики Франції міцно пов'язана із запозиченнями з інших мов. Як відомо, французька мова належить до групи романських мов, що беруть свій початок від латині. В процесі своєї еволюції і розвитку, французьку мову, не дивлячись на кельтське походження народу-носія мови і наступні завоювання німецькими племенами, значно спиралася на латинь і запозичення з латинської мови, що призвело до первісної другорядності мови по відношенню до латині в офіційному, громадському та політичному житті Франції аж до утворення Французької академії в 1635 році [3, с. 531].

Ще до цього, однак, в середині XVI століття, літературна інтелігенція Франції розділилася на два табори: тих, хто підтримував поетів Плеяди в їх прагненні збагатити французьку мову запозиченнями з латині, а також неологізмами; і тих, хто підтримував ідеї пуризму мови. Маніфест «Плеяди», написаний Жоашеном Дю Беллі, носив назву «*La Défense et Illustration de la Langue Française*» («Захист і звеличення французької мови»), що красномовно пояснює його суть [23, с. 104].

«У розглянутий період якраз і спостерігалася боротьба французької національної мови і вимираючої латині. Противники надання французькій мові статусу офіційного стверджували, що французька – мова варварська, мова черні, слаборозвинена і нездатна висловлювати тонкі поняття або розумні думки. Дю Беллі з цього приводу справедливо зауважує: «... мови не виростають самі по собі, як трави, коріння і дерева, одні немічні і кволі за своєю природою, інші здорові, могутні і більш здатні нести вантаж людських думок, немає, міць їх породжується волею і бажанням смертних» [36, с. 102].

Суспільне невдоволення населення Франції повсюдним впровадженням латині призвело таким чином до створення органу, одним

із завдань якого було «очищення» мови від всіляких запозичень з латині та інших іноземних мов [23, с. 116]. В середині XVII століття, через досить низького рівня грамотності серед населення Франції, тільки один мільйон із двадцяти, що населяли на той момент країну, могли вважатися грамотними носіями мови, що робило французьку мову привілеєм меншини.

Ескалація проблеми запозичень припала на правління Людвіга XIV, при якому з'явилася велика кількість граматистів Французької академії, які поставили собі за мету повністю виключити вплив іноземних мов на французьку [23, с. 175]. В цей час повсюдно з мови виключаються італіанізми, архаїзми, провінціалізм, технічні та наукові терміни – все, що можна було б зарахувати до «низької» мови.

Наступним етапом в історії мовної політики Франції стала Революція 1789 року і наступна за нею політика «свободи мови», яка давала можливість громадянам Франції говорити на тій мові, на якій вони вважатимуть за потрібне [23, с. 384]. Однак даний курс мав ряд недоліків і вже через п'ять років від нього відмовилися на користь політики впровадження спільної мови, згідно з якою було необхідно викоринити все діалекти Франції, визнавши за універсальний «паризький» варіант французької мови.

Анрі Жан-Батист Грегуар, один з активних діячів цієї епохи, опублікував доповідь «Про необхідність і засоби винищити діалекти і поширити повсюдно французьку мову», яка спричинив за собою ухвалення двох законів, згідно з якими єдиною мовою, яка допускається до вживання у громадському житті Франції, ставала французька. В результаті подібних реформ, протягом всього XIX століття у Франції панує політика криміналізації всіх мов і діалектів, за винятком її «паризького варіанту» [32, с. 55].

XX століття, що ознаменувалося появою радіо та телебачення, також характеризується зниженням позицій всіх французьких діалектів,

що загрожувало внутрішньомовною діалектною стратифікацією (протиставлення французького літературної мови та її діалектів) і могло привести до зникнення останніх [23, с. 492]. У зв'язку з цим французький уряд став проводити обережну деполізацію мовної політики: в 1951 році був прийнятий закон, який отримав назву «Loi Deixonne», суть якого полягала в легалізації викладання регіональних мов, таких як бретонська, каталанська, баскська та окситанська.

У той же час, уряд Франції, бачачи успіхи англійської мови на міжнародній арені і витіснення французької мови з позицій першості, починає створювати органи захисту французької мови, такі як «*Direction générale des relations culturelles scientifiques et techniques*» («Головне управління по культурним, науковим і технічним зв'язкам») і «*Haut comité de défense de la langue française*» («Вищий комітет із захисту французької мови») [23, с. 533].

У зв'язку з цим було прийнято низку законів, спрямованих на зміцнення французької мови всередині країни. Так, закон «Про використання французької мови» від 1994 «захищав» французьку мову від проникнення в нього американізмів. З офіційного обігу вилучено понад 3,5 тисячі слів і понять англомовного походження [38].

Крім того, складено спеціальний список заборонених англійських термінів і виразів. У процесі боротьби з англізацією французької мови задіяні також представники громадськості та ЗМІ. Крім цього, закон передбачав ряд заходів, спрямованих на популяризацію французької мови та надання їй статусу робочої мови конференцій та колоквиумів, офіційної мови договорів та інших ділових документів, мови інформації для споживача, обов'язкової мови освіти в усіх навчальних закладах, мови кінопродукції, теле- і радіопередач і ін.

Франція, будучи країною лінгвістично однорідної, віддає головний пріоритет корпусного планування, тобто регулювання структури мови, а також обережного просування мови за межами Франції. Прикладом цього

може служити створення в 1961 році «Асоціації університетів», перейменованої в 1989 в «Університетське агентство Франкофонії». Серед пріоритетів цієї організації перше місце займає просування французької мови в університетському середовищі, а саме [37, с. 15]:

- Підтримка франкомовних наукових публікацій.
- Безперервна освіта викладачів французької мови, як іноземної в університетах-учасниках як у вигляді дистанційного навчання, так і у вигляді стажувань або літніх курсів, організованих регіональними бюро агентства.
- Допомога в оновленні та створенні навчальних програм у французьких освітніх установах і в університетських мовних центрах.
- Підтримка в наукових проектах лінгвістики, літератури чи дидактики.
- Лінгвістична модернізація і навчання студентів і викладачів на французькому в регіональних бюро, які розташовані за межами франкомовних країн.

Крім загальносвітових тенденцій у мовній політиці, Франція також має ряд унікальних тенденцій, а саме:

- Фемінізація назв професій, службових обов'язків, ступенів і титулів. У 1984 році за підтримки уряду, була створена «комісія по термінології, пов'язаної з лексикою, що зачіпає діяльність жінок». На сьогоднішній день, ця політика вже призвела до створення жіночих еквівалентів назв професій, таких як: *artisane, receveuse, aviatrice, pharmacienne, avocate, bûcheronne, factrice, compositrice, rédactrice, chercheuse*. (Ремісник, начальник поштового відділення, льотчик, аптекар, адвокат, дроворуб, листоноша, композитор, редактор, дослідник) і іншим.
- Повсюдне заміщення англіцизмів в документальній, робочій, публічно-соціальної та навчальної лексиці. Мається на увазі раніше

згадуваний Закон Тубона, згідно з яким французька мова є єдиною офіційною мовою у Франції, робочою мовою різних сфер діяльності. Більш того, відповідно до закону, освіта у Франції фінансується державою, тільки якщо воно викладається французькою мовою. Варто зазначити, що закон поширюється лише на державний сектор.

- Послідовне небажання французької республіки ратифікувати Європейську хартію регіональних мов, суть якої полягає в збереженні і підтримці регіональних мов Європи, деякі з яких знаходяться під загрозою зникнення. Для ратифікації цієї хартії, Франція повинна була б змінити свою конституцію, згідно з якою єдиною офіційною мовою є французька. Політики дотримуються різної думки щодо прийняття хартії. Так, Ніколя Саркозі, зазначив: «Метою Європейської хартії регіональних мов є визнання лінгвістичних прав усіх меншин і постановка їх під контроль Європейського суду, не враховуючи при цьому нашу вітчизняну історію і нашу республіканську традицію» [3, с. 533].

Узагальнюючи вищесказане, можна зробити висновок, що Франція дотримується досить протекціоністської політики щодо своєї мови, що проявляється у створенні ряду організацій, виданнях законів і програм підтримки французької мови як всередині країни, так і за її межами. Не можна також не згадати про розвиток регіональних мов, які хоч і не отримують у Франції належної підтримки, але все ж домагаються конкретних перемог, таких як, наприклад, отримання регіональними мовами статусу національного надбання (поправки до Конституції Франції від 2008 року), який хоч і не дає їм рівного французькому статусу в країні, але все ж сигналізує про розвиток лінгвістичного плюралізму у Франції [3, с. 534].

Простежуючи історію французької мовної політики, стає очевидним, що для Франції характерна політика лінгвістичного

протекціонізму, що виражається, перш за все, в мовному пуризмі і свідомому монолінгвізмі. Це, в свою чергу, призводить нас до розуміння того, що ставлення до англіцизмів, як офіційне, яке регламентується в першу чергу Французькою академією та урядом франкомовних країн і регіонів; так і публічне, залишається досить «холодним». Надалі це допоможе нам краще зрозуміти механізм відбору запозичень у французькій мові Франції [38].

Ознайомившись з історичним оглядом мовної політики, ми можемо зробити висновок про те, що величезну роль в проникненні англіцизмів зіграли зовнішнє англломовне управління, міграція англломовного населення з інших регіонів, а також геополітичне становище. Однак, у другій половині ХХ століття починає проводитися політика боротьби з англіцизмами, що, безсумнівно, говорить про лінгвістичний протекціонізм Франції.

Висновки до розділу 1

Процес запозичення розглядає як стадіальний процес, що включає в себе: проникнення в мову; часткове засвоєння; повне уподібнення автохтонним словам.

Напрямок запозичень визначається соціолінгвістичними умовами, в яких відбувається контакт. При лексичному запозиченні елементи однієї мови переживають майже найпомітніші зміни в іншій мові (підміна звуків та пристосування до нової фонологічної системи, морфологічна адаптація, семантичні зміни іноді роблять модель та її копію невпізнаними).

Виділяються наступні функції англіцизмів:

- Номінативна функція – слово називає який-небудь предмет або явище.
- Вказівна функція – слово вказує на який-небудь предмет або явище.

- Експресивно-оцінна функція – слово має певне емоційно-стилістичне забарвлення.
- Функція організації зв'язного мовлення – слово пов'язує члени речення між собою.
- Узагальнююча функція – слово об'єднує певну категорію предметів, явищ і процесів в одне поняття.
- Ідентифікуюча функція – слово називає одиничний об'єкт.
- Будівельна функція – слово виступає як одиниця мови в складі речення.

Ознайомившись з історичним оглядом мовної політики, ми можемо зробити висновок про те, що величезну роль в проникненні англіцизмів зіграли зовнішнє англомовне управління, міграція англомовного населення з інших регіонів, а також геополітичне становище. Однак, у другій половині ХХ століття починає проводитися політика боротьби з англіцизмами, що, безсумнівно, говорить про лінгвістичний протекціонізм Франції.

РОЗДІЛ 2

АСИМІЛЯЦІЯ АНГЛІЙСЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У НАВЧАЛЬНИХ ТЕКСТАХ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

2.1. Технології проведення уроків французької мови з вивчення англіцизмів в середній загальноосвітній школі

До запозичення лексики можна ставитися виходячи з різних точок зору, проте запобігти цьому процесу неможливо. Тому вивчення нової запозиченої лексики, її значення і вживання – актуальне завдання навчання в школі.

Проблема навчання лексиці в середній школі, як і раніше залишається в центрі уваги науковців, методистів, вчителів. Дані програм, підручників з французької мови для середньої школи, вивчення передового досвіду, практика раннього навчання показують, що проблеми навчання лексиці в школі обумовлені ігноруванням певних психологічних, лінгвістичних і методичних закономірностей, до яких, зокрема, відносяться особливості процесу формування лексичних навичок, специфіка психічного розвитку учнів старших класів, організація навчальної діяльності на цьому етапі навчання. Крім того, питання, пов'язані зі створенням навчально-методичних комплексів для середніх навчальних закладів як і раніше залишаються актуальними. До сих пір недостатньо розроблені завдання і комплекси вправ для навчання запозиченої лексики.

Особливий інтерес викликає сучасна лексика англійського походження, а саме іноземні слова і варваризми. Відмежування іншомовних запозичених слів від споконвічно французьких, а також визначення їх мови-джерела, здійснюється за різними ознаками: фонетичним, графічним, морфологічним і словотворчим. Ставлення носіїв французької мови до інтенсивного проникнення в неї іншомовних

запозичень є неоднозначним, оскільки проявляються тривожні тенденції зниження мовної грамотності та мовної культури.

Основним психолінгвістичним становищем в нашому дослідженні є те, що засвоєння іншомовних запозичених слів дітьми вписується в загальну систему їх мовного розвитку. Вікові особливості освоєння лексичного значення пов'язані з полісемантизмом дитячого мовлення, комплексністю мислення, пошуком мотивованості значення кожного слова через прояв чуття до його форми. Значення слів дитини проходять тривалий шлях розвитку, пов'язаний з поступовим об'єктивуванням, подоланням синкретизму значень, звуженням генералізованої зони їх предметних значень. Виявляється орієнтованість дитячого словника на життєві потреби, а загальні правила вживання слів піддаються приватної конкретизації. Наслідувальне використання лексичних засобів поступово замінюється їх усвідомленим використанням: від «життєвого» знання до мовного знання через освоєння культурного компонента значення слова.

Вживання запозичень дітьми починається вже в дошкільному дитинстві і триває в молодшому шкільному, підлітковому віці. Активно використовуються іншомовні лексеми, які належать до таких лексико-семантичних областей, як побутова лексика, лексика одягу, спортивна та комп'ютерна термінологія. Однак включення в мову іншомовних запозичених слів супроводжується численними лексико-семантичними і граматичними помилками.

Сучасний стан методики вивчення іншомовних запозичень в середній школі характеризується її недостатньою розробленістю, що проявляється у відсутності наукових досліджень з обумовленої проблеми, крайньої обмеженості методичних рекомендацій щодо її вирішення. Включення в шкільні підручники іншомовного лексичного матеріалу недостатньо враховує сучасні лексичні запозичення і не носить системного характеру, оскільки не зв'язується з вивченням різних розділів курсу французької мови (фонетики, графіки, орфографії, морфології,

синтаксису). У більшості підручників не розкриваються особливості використання іншомовних запозичених слів в усній і письмовій мові.

Зміст навчальної програми з вивчення іншомовних запозичень відображає основні структурні компоненти і складові мовної компетенції. Як головна умова її реалізації виступає освоєння цього лексичного матеріалу школярами в процесі розв'язання мовних завдань в їх різновидах на дидактичній основі навчального словника іншомовних запозичених слів як джерела необхідної інформації.

З боку вчителів зростає запит на методичні рекомендації щодо вивчення іншомовних запозичених слів. Разом з тим, виявляється недостатня лінгвометодична підготовленість вчителів.

Урок повинен включати в свій зміст:

- визначення іншомовного запозиченого слова як слова, взятого французькою мовою з іншої (другої) мови (в нашому випадку англійської);
- окремі мовознавчі відомості за допомогою лінгвістичних довідок і дидактичних прикладів: про мову як розвивається явище в зв'язку з розвитком суспільства і його культури;
- про словниковий склад французької мови з точки зору її походження;
- про процес лексичного запозичення і його причини;
- про мови-джерела і ознаки іншомовних запозичень (фонетичних, графічних, словотворчих, морфологічних);
- про зв'язок будови іншомовного запозиченого слова з його значенням;
- про роль іншомовних запозичень в утворенні нових слів;
- про основні тематичні групи іншомовних запозичень;
- про стилістичне забарвлення англомовних запозичень і їх лексичної сполучуваності;

- про синонімічні відносини англомовних запозичень з французькими словами;
- про особливості вимови і правопису іншомовних запозичень;
- про вторинні запозиченні як джерела появи нових значень у раніше запозичених слів;
- систему вправ, побудованих в заданій формі.

Найбільш часто англійські запозичення зустрічаються в сфері щоденного побутового спілкування, в сфері культури, спорту, туризму, естрадної музики, кулінарії, моди і побутової техніки, економіки та менеджменту, а так само інформаційних технологій. Їх можна розділити на наступні тематичні групи:

- «їжа, продукти харчування»: *fast-food, cheeseburger, chips, lunch, barbecue, sandwich, snackbar, punch, cocktail, soda, whisky, pub* (фаст-фуд, чізбургер, чіпси, обід, барбекю, сендвіч, закусошна, пунш, коктейль, газована вода, віскі, паб);
- «одяг, мода і краса»: *dressing-room, label, leggings, stretch, string, top-modelle, piercing, chignon, shopping, spray, dress code, look, funny, casting, jeans, tee-short, top, top-model* (гардеробна, ярлик, легінси, стрейч, нитка, топ-модель, пірсинг, шиньйон, покупки, спреї, дрес-код, вигляд, смішний, кастинг, джинси, футболки-шорти, топ, топ-модель);
- «зовнішність, характер»: *slim, lovely, pretty, trench, un sac bowling en cuir, make-up, superwomen, lifting, bon look, top class, miss, gentlemen, superman, funny, cool, super* (тонкий, милий, гарненький, тренч, шкіряна сумка для боулінгу, макіяж, супержінки, підйом, гарний вигляд, вищий клас, міс, панове, супермен, смішно, круто, супер);
- «спорт»: *football (foot), handball, rugby, beach-boll, free-style, boxer, tennis, auto-motto, basket-ball, volley-ball, score, set, match, boxe, judo, auto-moto, freestyle, jogging, snowboard, bobsleigh* (футбол (фут), гандбол, регбі, пляжний біль, вільний стиль, боксер, теніс, авто-девіз,

баскетбол, волейбол, рахунок, набір, матч, бокс, дзюдо, мотоцикл, вільний стиль, біг підтюпцем, сноуборд, бобслеї);

- «транспорт»: *cab, car, karting, lorry, van, un car-ferry, parking, yacht, bulldozer, bus, skipper, scooter, métro, métropolitain, express, crash, break, tunnel, auto* (таксі, машина, картинг, вантажівка, фургон, автомобільний паром, стоянка, яхта, бульдозер, автобус, шкіпер, скутер, метро, метро, експрес, аварія, універсал, тунель, авто);

- «виховання і навчання»: *baby, baby-boom, baby-sitting, tutoriel, puzzle, nurse* (дитина, бебі-бум, няня, підручник, головоломка, медсестра);

- «кіно, телебачення, музика»: *festival, fiction, gangster, pop star, happy end, fiction, superstar, horror show, remake, rock-n-roll, hard rock, folk, fan, slow, jazz, singer, world music, dance team, fantasy* (фестиваль, фантастика, гангстер, поп-зірка, щасливий кінець, фантастика, суперзірка, шоу жахів, римейк, рок-н-рол, хард-рок, фолк, фанат, повільний, джаз, співак, світова музика, танцювальна команда, фентезі);

- «засоби комунікації, комп'ютерні та інтернет технології, мобільний зв'язок»: *blog, blogueur, hardware, webcam, tweet, google, software, site, post, net, internaute, internet, en ligne, e-mail, chat, plate-forme, high-tech, mobile, MMS, SMS, message* (блог, блогер, апаратне забезпечення, веб-камера, твіт, Google, програмне забезпечення, сайт, повідомлення, мережа, серфер, Інтернет, Інтернет, електронна пошта, чат, платформа, високотехнологічний, мобільний, MMS, SMS, повідомлення).

Найбільша кількість англійських запозичень можна простежити в словниковому запасі молодих людей. Вони міцно закріпилися в розмовній мові молоді. Такими є: *Coco-cola, Pepsi, just, cool, too much, speed, jeans, walkman, tee-short, punk* (Кока-кола, Пепсі, просто, круто, занадто багато, швидкість, джинси, плеєр, футболки, панк).

Жива розмовна мова теж не обходиться без англіцизмів: *yes, rigoler, blague, squat, saloperie, descendre, fichtre, matraquage, garconnet, panache, info, promo, prof, dejeuner, gonfler, seriner, ramener, rappliquer, rajouter, rentrer, renvoyer, rebonjour, non-stop* (так, сміятися, жартувати, присідати, бруд, виходити, блін, дубинка, хлопчик, шлейф, інформація, промо, вчитель, удар, надувати, стискати, повертати, подавати заявку, додавати, повертати, відправляти назад, привіт, нонстоп).

Такий вплив на молодіжний лексикон пов'язано з впливом на молодь засобів масової інформації, кіно, телебачення, і крім цього з віковими особливостями.

Необхідно відзначити, що в розмовній мові старшого покоління не спостерігається такої кількості англіцизмів.

Приклади франглійської мови можна зустріти в автентичних матеріалах (тексти, газетні статті, інтернет, французькі пісні), які використовуються на заняттях. Тому необхідно приділяти увагу англіцизмам при вивченні лексичного матеріалу з досліджуваних тем.

Робота з англіцизмами сприяє збагаченню словникового запасу учнів, дозволяє розвинути пам'ять, а також збагатити мову учнів новим лексичним матеріалом. При роботі з автентичним текстом, в якому зустрічаються англіцизми можна запропонувати наступні завдання:

- замінити англіцизми словами французького походження;
- виконати вправи, пов'язані з визначенням належності тексту до того чи іншого стилю мовлення;
- вправи на складання словосполучень або речень, зв'язного тексту з одним декількома заданими словами;
- вправи, які передбачають з'ясування значення слова з використанням словників;
- аналіз лексики текстів, резюме текстів.

2.2. Розробка фрагмента уроку для учнів 9 класу в середній загальноосвітній школі

Тема: Зовнішній вигляд людини. Я і моє оточення.

Підтема: Англіцизми у французькій мові

Клас: 9 клас

Тип уроку: комбінований

Мета уроку: формування іншомовної комунікативної компетенції учнів.

Завдання уроку:

Практичні

- Навчити розповідати про свого кращого друга/подругу;
- Розвиток умінь діалогічного мовлення на рівні діалогічної єдності;
- Введення, первинне тренування і застосування в мові нової лексики з теми;

Освітні

- Ознайомити учнів з поняттям «запозичення»;
- Ознайомити учнів з найбільш поширеними запозиченнями;
- Розширити кругозір учнів;
- Підвищити мотивацію до вивчення французької мови.

Розвиваючі

- Розвивати уміння аналізувати, порівнювати, робити висновки;
- Тренувати увагу і пам'ять;
- Розвивати логічне мислення.

Виховні

- Виховувати шанобливе ставлення до іншомовної культури;
- Виховувати інтерес до вивчення різноманітності виражальних засобів у французькій мові;
- Виховувати культуру спілкування при груповій роботі.

Форми роботи учнів

- індивідуальна;
- групова.

Структура уроку

I. Початковий етап

1. Організація класу (2 хв.)
2. Мовленнєва зарядка (2 хв.)

II. Основний етап

3. Ознайомлення з новими лексичними одиницями (5 хв.)
4. Активізація нових лексичних одиниць з теми. (5 хв.)
5. Актуалізація знань (10 хв.)
6. Перевірка розуміння прочитанного. (5 хв.)
7. Автоматизація вивченого (10 хв.)

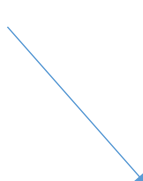
III. Заключний етап

8. Підведення підсумків уроку (2 хв.)
9. Повідомлення домашнього завдання (2 хв.)
10. Виставлення оцінок, їх мотивація (2 хв.)

Хід фрагменту

П.	<p>Основна частина уроку</p> <p>3.Ознайомлення з новими лексичними одиницями.</p> <p>Мета: засвоєння нових лексичних одиниць.</p> <p>Прийом: вербальний опис, однослівний переклад.</p>	<p>De nouveaux mots:</p> <p>1. Зовнішній вигляд:</p> <p>Ang. – Fr.</p> <p><i>Slim – svelte</i> (стрункий)</p> <p><i>Lovely – agréable</i> (милий)</p> <p><i>Pretty – joli(-e)</i> (гарненький)</p> <p><i>Make-up – (m) maquillage</i> (макіяж)</p> <p><i>Funny – drôle</i> (смішний)</p> <p>2. Транспорт:</p> <p><i>Cab – (m) taxi</i> (таксі)</p> <p><i>Car – (f) voiture</i> (автомобіль)</p> <p><i>Lorry – (m) camion</i> (вантажівка)</p> <p>3. Спорт</p> <p><i>football – (m) football</i> (футбол)</p> <p><i>handball – (m) handball</i> (гандбол)</p> <p><i>rugby – (m) rugby</i> (регбі)</p> <p><i>tennis – (m) tennis</i> (теніс)</p> <p><i>basket-ball – (m) basket-ball</i> (баскетбол)</p> <p><i>volley-ball – (f) volley-ball</i> (волейбол)</p> <p><i>jogging – (f) course</i> (біг).</p> <p>4. Кіно, телебачення, музика:</p> <p><i>festival – (m) festival</i> (фестиваль)</p>
----	---	---

		<p><i>happy end</i> – (f) <i>fin heureuse</i> (щасливий кінець)</p> <p><i>superstar</i> – (f) <i>vedette</i> (суперзірка)</p> <p><i>horror show</i> – (m) <i>spectacle d'horreur</i> (шоу жахів)</p> <p><i>rock-n-roll</i> – <i>rock-n-roll</i> (рокнрол)</p> <p><i>folk</i> – <i>populaire</i> (народний)</p> <p><i>singer</i> – <i>chanteur (-euse)</i>, <i>cantatrice</i> (співак,- чка)</p> <p><i>fantasy</i> – (m) <i>fantaistique</i> (фантастика)</p> <p>5. Засоби комунікації, комп'ютерні та інтернет технології, мобільний зв'язок:</p> <p><i>Hardware</i> – (m) <i>matériel</i> (Апаратне забезпечення)</p> <p><i>Tweet</i> – (m) <i>Tweet</i> (твіт)</p> <p><i>Google</i> – (m) <i>Google</i> (гугл)</p> <p><i>Software</i> – (m) <i>Logiciel</i> (Програмне забезпечення)</p> <p><i>Internet</i> – (m) <i>Internet</i></p> <p><i>e-mail</i> – (m) <i>e-mail</i> (пошта, емейл)</p> <p><i>SMS</i> – (m) <i>SMS</i> (повідомлення)</p> <p>6. Продукти харчування:</p>
--	--	--

	<p style="text-align: center;">4. Активізація нових лексичних одиниць з теми.</p> <p>Мета: навчити використовувати набуті знання.</p> <p>Прийом: репродуктивна вправа на підстановку;</p>	<p><i>fast-food – (f) restauration</i></p> <p><i>rapide</i> (їжа швидкого приготування)</p> <p><i>cheeseburger – (m) cheeseburger</i> (чизбургер)</p> <p><i>chips –(f) frites</i> (чіпси)</p> <p><i>lunch – (m) déjeuner</i> (обід)</p> <p><i>sandwich – (m) sandwich</i> (сендвіч)</p> <p><i>snackbar – (m) buffet</i> (буфет)</p> <p><i>cocktail – (m) cocktail</i> (коктейль)</p> <p><i>soda - (f) boisson gazeuse</i> (безалкогольний напій)</p> <p><i>Coco-cola –(m) cola</i> (кока-кола)</p> <p><i>Lequel de ces mots connaissez-vous de l'anglais?</i></p> <p>(Які з цих слів ви знаєте з англійської мови?)</p> <p>Ex. 1 Reliez les bonnes réponses.</p> <table data-bbox="957 1590 1452 2038"> <tr> <td><i>Superstar</i></td> <td><i>Déjeuner</i></td> </tr> <tr> <td><i>Snackbar</i></td> <td><i>Logiciel</i></td> </tr> <tr> <td><i>Car</i></td> <td><i>Chanteur</i></td> </tr> <tr> <td><i>Make-Up</i></td> <td><i>Frites</i></td> </tr> <tr> <td><i>Software</i></td> <td><i>Populaire</i></td> </tr> <tr> <td><i>Lunch</i></td> <td><i>Voiture</i></td> </tr> <tr> <td><i>Singer</i></td> <td><i>Maquillage</i></td> </tr> </table> 	<i>Superstar</i>	<i>Déjeuner</i>	<i>Snackbar</i>	<i>Logiciel</i>	<i>Car</i>	<i>Chanteur</i>	<i>Make-Up</i>	<i>Frites</i>	<i>Software</i>	<i>Populaire</i>	<i>Lunch</i>	<i>Voiture</i>	<i>Singer</i>	<i>Maquillage</i>
<i>Superstar</i>	<i>Déjeuner</i>															
<i>Snackbar</i>	<i>Logiciel</i>															
<i>Car</i>	<i>Chanteur</i>															
<i>Make-Up</i>	<i>Frites</i>															
<i>Software</i>	<i>Populaire</i>															
<i>Lunch</i>	<i>Voiture</i>															
<i>Singer</i>	<i>Maquillage</i>															

	<p style="text-align: center;">5.Актуалізація знань.</p> <p>Мета: розвиток рецептивних умінь.</p> <p>Прийом: читання в ГОЛОС тексту з новими лексичними одиницями.</p>	<p><i>Lovely</i> <i>Buffet</i></p> <p><i>Folk</i> <i>Vedette</i></p> <p><i>Lorry</i> <i>Course</i></p> <p><i>Jogging</i> <i>Agréable</i></p> <p><i>Chips</i> <i>Camion</i></p> <p>Ex. 2 Lisez le texte et trouvez les mots empruntés à la langue anglaise.</p> <p>Je voudrais vous parler de mon ami. Son nom est Michelle, c'est mon voisin. En fait, j'ai beaucoup d'amis, mais Michelle est le meilleur. Nous l'avons rencontré il y a de nombreuses années lorsque sa famille a déménagé dans notre quartier.</p> <p>Il est slim et lovely. Ses vêtements préférés sont un jeans et un t-shirt. Michelle joue très bien de la guitare et connaît la musique moderne. Ses genres musicaux préférés sont le rock-n-roll et le hard rock. De plus, c'est un bon athlète. Michelle est très bonne au football, au handball et à la jogging. Il participe souvent à des compétitions. Nous passons beaucoup de temps ensemble et</p>
--	---	---

adorons manger du fast-food. Nos plats préférés sont les cheeseburgers, les cocktails et les sodas. D'habitude j'appelle Michel et nous décidons comment nous passerons la soirée, le plus souvent nous allons faire du shopping. Nous adorons prendre le métro, mais nous le faisons rarement, car Michel a un car.

Une fois tous les trois mois, nous allons aux festivals et nous y passons un bon moment. Quand on ne voit pas Michel depuis longtemps, on correspond constamment en utilisant Twitter et SMS.

Je suis très content qu'il soit mon ami.

(slim, lovely, jeans, t-shirt, rock-n-roll, hard rock, football, handball, jogging, fast-food, cheeseburgers ,métro, cocktails, sodas, shopping, car, festivals, Twitter, SMS)

<p>6. Перевірка розуміння прочитанного. Мета: практика мовленнєвої діяльності. Приєм: Відповіді на запитання</p> <p>7. Автоматизація вивченого</p>	<p>Ex. 3 Donnez des réponses aux questions.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Quel est le nom du meilleur ami du narrateur? (<i>Michelle</i>) 2. À qui ressemble t'il? (<i>Il est slim et lovely</i>) 3. Quelles sont ses vêtements préférés? (<i>Ses vêtements préférés sont un jeans et un t-shirt</i>) 4. Quels sont ses genres musicaux préférés? (<i>Ses genres musicaux préférés sont le rock-n-roll et le hard rock</i>) 5. Quels sont ses sports préférés? (<i>Il est très bonne au football, au handball et à la jogging</i>) 6. Quels sont ses plats préférés? (<i>Ses plats préférés sont les cheeseburgers, les cocktails et les sodas</i>) 7. Comment les amis passent-ils le plus souvent la soirée?(<i>Le plus souvent ils vont faire du shopping le soire</i>) <p>Ex. 3 Lisez le dialogue par paires. Essayez de créer un dialogue similaire en utilisant des mots empruntés.</p>
--	---

<p>Мета: навчити складати діалог з новими лексичними одиницями, практика мовленнєвої діяльності.</p> <p>Прийом: імітація зразка мовлення (складання діалогу).</p>	<p>- Salut, Marcel.</p> <p>- Salut, François.</p> <p>- Ça va?</p> <p>- Ça va bien et ça va?</p> <p>- Je vais bien. Ecoute, veux-tu aller au gym avec moi?</p> <p>- Quoi? Je n'aime pas tout ce sport!</p> <p>- Mais si vous faites du sport, vous serez en bonne santé. Après tout, il y a tellement de sports, par exemple: handball, rugby, beach-boll, free-style, boxer, tennis, auto-devise, basket-ball, volley-ball.</p> <p>- J'aime regarder les sports à la télévision ou sur Internet. C'est généralement de la boxe. Mais surtout j'aime manger du fast-food. Chaque jour au lunch, je mange 4 cheeseburgers et je lave le tout avec du Coca Cola.</p> <p>- Mais ça fait mal à votre santé! Tu dois penser à ton nutrition. Je peux t'aider à ton nutrition.</p> <p>- Merci, dans ce cas, je saurai à qui contacter.</p>
--	---

Висновки до розділу 2

Сучасний стан методики вивчення іншомовних запозичень в середній школі характеризується її недостатньою розробленістю, що проявляється у відсутності наукових досліджень з обумовленої проблеми, крайньої обмеженості методичних рекомендацій щодо її вирішення. Включення в шкільні підручники іншомовного лексичного матеріалу недостатньо враховує сучасні лексичні запозичення і не носить системного характеру, оскільки не зв'язується з вивченням різних розділів курсу французької мови (фонетики, графіки, орфографії, морфології, синтаксису). У більшості підручників не розкриваються особливості використання іншомовних запозичених слів в усній і письмовій мові.

Зміст навчальної програми з вивчення іншомовних запозичень відображає основні структурні компоненти і складові мовної компетенції. Як головна умова її реалізації виступає освоєння цього лексичного матеріалу школярами в процесі розв'язання мовних завдань в їх різновидах на дидактичній основі навчального словника іншомовних запозичених слів як джерела необхідної інформації.

З боку вчителів зростає запит на методичні рекомендації щодо вивчення іншомовних запозичених слів. Разом з тим, виявляється недостатня лінгвометодична підготовленість вчителів.

В ході дослідницької роботи був розроблений фрагмент уроку для учнів 9 класу. Робота з англіцизмами сприяє збагаченню словникового запасу учнів, дозволяє розвинути пам'ять, покращити знання з мови, навички читання та говоріння, а також збагатити мову учнів новим лексичним матеріалом. Також цей урок розширює кругозір учнів, підвищує мотивацію до вивчення французької мови та виховує шанобливе ставлення до іншомовної культури.

ВИСНОВКИ

1. Ми дали визначення запозичень в роботах лінгвістів. Процес запозичення розглядає як стадіальний процес, що включає в себе: проникнення в мову; часткове засвоєння; повне уподібнення автохтонним словам. Напрямо запозичення визначають соціолінгвістичні умови, в яких відбувається контактування. Саме при лексичному запозиченні елементи однієї мови зазнають чи не найпомітніших змін в іншій мові (субституція звуків і адаптація до нової фонологічної системи, морфологічна адаптація, семантичні зміни інколи роблять невпізнаними модель та її копію).
2. Проаналізували англомовні запозичення і їх класифікацію. Виділяються наступні функції англіцизмів: номінативна функція – слово називає який-небудь предмет або явище; вказівна функція – слово вказує на який-небудь предмет або явище; експресивно-оцінна функція – слово має певне емоційно-стилістичне забарвлення; функція організації зв'язного мовлення – слово пов'язує члени речення між собою; узагальнююча функція – слово об'єднує певну категорію предметів, явищ і процесів в одне поняття; ідентифікуюча функція – слово називає одиничний об'єкт; будівельна функція – слово виступає як одиниця мови в складі речення.
3. Визначили мовну політику франкомовних країн щодо запозичень в історичному контексті. Ознайомившись з історичним оглядом мовної політики, ми можемо зробити висновок про те, що величезну роль в проникненні англіцизмів зіграли зовнішнє англомовне управління, міграція англомовного населення з інших регіонів, а також геополітичне становище. Однак, у другій половині ХХ століття починає проводитися політика боротьби з англіцизмами, що, безсумнівно, говорить про лінгвістичний протекціонізм Франції.

4. Виокремили технології проведення уроків французької мови з вивчення англіцизмів в середній загальноосвітній школі. Сучасний стан методики вивчення іншомовних запозичень в середній школі характеризується її недостатньою розробленістю, що проявляється у відсутності наукових досліджень з представленої проблеми, крайньої обмеженості методичних рекомендацій щодо її вирішення. Включення в шкільні підручники іншомовного лексичного матеріалу недостатньо враховує сучасні лексичні запозичення і не носить системного характеру, оскільки не зв'язується з вивченням різних розділів курсу французької мови (фонетики, графіки, орфографії, морфології, синтаксису). У більшості підручників не розкриваються особливості використання іншомовних запозичених слів в усній і письмовій мові. Зміст навчальної програми з вивчення іншомовних запозичень відображає основні структурні компоненти і складові мовної компетенції. Як головна умова її реалізації виступає освоєння цього лексичного матеріалу школярами в процесі розв'язання мовних завдань в їх різновидах на дидактичній основі навчального словника іншомовних запозичених слів як джерела необхідної інформації.
5. Розробили фрагмент уроку на тему «Зовнішній вигляд людини. Я і моє оточення» для учнів 9 класу в середній загальноосвітній школі. Робота з англіцизмами збагачує словниковий запас учнів, дозволяє їм розвивати пам'ять та збагачує мову учнів новим лексичним матеріалом. Цей урок розширює кругозір учнів, підвищує їх мотивацію до вивчення французької мови та сприяє шанобливому ставленню до культури іноземних мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Архипенко Л. М. Іншомовні лексичні запозичення в українській мові: етапи і степені адаптації (на матеріалі англіцизмів у пресі кінця XX – початку XXI ст.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 “Українська мова”. Харків, 2005. 20 с.
2. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов. Москва: УРСС, 2004. 571 с.
3. Бахарев С. В. Основные тенденции языковой политики Франции (хронологический обзор). XLV Огарёвские чтения. Саранск, 2017. С. 531-536.
4. Бацевич Ф. С. Теорія міжкультурної комунікації: сутність, презентативна одиниця, специфіка термінології. Культура народів Причорномор'я. Симферополь, 2008. № 137. С.11–14.
5. Беляева С.А. Английские слова в русском языке XVI-XX вв. [Електронний ресурс]. URL:
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=EqKU3aoAAAAJ&hl=ru>
6. Блумфилд Л. Язык. [Електронний ресурс]. URL:
<https://classes.ru/grammar/142.Bloomfield-language/>
7. Брейтер М.А. Процесс языкового заимствования как способ реализации коммуникативных потребностей в рамках межкультурного взаимодействия. Лингвокогнитивные проблемы коммуникации. Москва: Филология, 1997. С. 49-65.
8. Будняк Д.В. Полонизмы в современном украинском литературном языке: Автореф. дисс. ... докт. філол. наук: 10.02.02. Киев. гос. ун-т им. Т. Шевченко. Киев, 1991. 56 с.

9. Войтенко К. Класифікація запозичень в сучасних лінгвістичних дослідженнях [Електронний ресурс]. URL: http://www.rusnauka.com/7_NMIV_2010/Philologia/60103.doc.htm
10. Головач Т. М. Гетерогенні елементи в контексті міжкультурної комунікації. Лінгвістика. Луганськ : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2012. №2 (26) . С.5-11.
11. Гончаренко Л.О. Функціональний аспект запозичень. Актуальні проблеми слов'янської філології. 2010. Вип. XXIII. Ч. 4. С. 294-300.
12. Дундій Н. П. Запозичення та запозичування англо-американізмів у німецькомовному дискурсі (на прикладі фінансової та банківської термінології). Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. 2013. Вип. 24. С. 122-130.
13. Дундій Н. П. Лексичні запозичення у глобалізаційних процесах міжкультурної комунікації та діалогу культур. Вісн. Дніпропетр. ун-ту ім. Альфреда Нобеля. Сер. «Філол. науки». 2011. № 2 (2). С. 251-257.
14. Зацний Ю. А. Іншомовні запозичення як засоби поповнення інноваційного словникового фонду сучасної англійської мови. Актуальні проблеми іноземної філології: лінгвістика та літературознавство. 2009. Вип. 3. С. 186-193.
15. Ильина Л.А. Методологические проблемы исследования процесса лексического заимствования. Лексика и фразеология языков народов Сибири. [Електронний ресурс]. URL: <https://scholar.google.ru/citations?user=J87PkWMAAAAJ&hl=ru>
16. Кислюк Л. П. Словотворний потенціал запозичень у сучасній українській літературній мові: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.15 “Загальне мовознавство”. Київ, 2000. 16 с.
17. Комлев Н. Г. Словарь иностранных слов. Москва: Эксмо, 2006. 672 с.

18. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: навч. посіб. для студ. філол. спец. ВНЗ. Київ: ВЦ “Академія”, 2001. 368 с.
19. Крысин Л.П. Слово в современных текстах и словарях: Очерки о русской лексике и лексикографии. Москва: Знак, 2008. 320 с.
20. Крысин, Л.П. Язык в современном обществе. Москва: Русское слово, 2012. 208 с.
21. Литературный энциклопедический словарь. М. : Советская Энциклопедия, 1987. 751 с.
22. Маринова Е. В. Теория заимствования в основных понятиях и терминах: словарь-справочник. Москва: Флинта, 2014. 168 с.
23. Марусенко М. А. Языковая политика Франции. Санкт-Петербург: СПбГУ, 2011. 624 с.
24. Маслов Ю.С. Введение в языкознание. Москва: Высш. шк., 1987. 272 с.
25. Пауль Г. Принципы истории языка: Перевод с нем. [Электронный ресурс]. URL: <https://www.twirpx.com/file/520934/>
26. Пустошило Е. П. Лексикология. Фразеология. Лексикография : УМК. Гродно: ГрГУ, 2011. 143 с.
27. Реформатский А.А. Введение в языковедение. Москва: Аспект Пресс, 1996. 536 с.
28. Розенцвейг В.Ю. Языковые контакты Лингвистическая проблематика. [Электронный ресурс]. URL: <https://www.livelib.ru/book/1001148040-yazykovye-kontakty-lingvisticheskaya-problematika-v-yu-rozentsvejg>
29. Семчинський С.В. Семантична інтерференція мов. [Электронный ресурс]. URL: <http://library.univer.kharkov.ua/OpacUnicode/index.php?url=/notices/index/IdNotice:101421/Source:default>
30. Сепир Э. Избранные труды по языкознанию и культурологии. Москва: Прогресс, 1993. 656 с.

31. Слобожанина Н. А. Англо-американизмы во французском языке Квебека (лингвопрагматический аспект) : автореф. дис. ... канд. филол. наук. Самара, 2008. 230 с.
32. Beer W. Language Policy and National Unity. [Электронный ресурс]. URL: https://books.google.com.ua/books/about/Language_Policy_and_National_Unity.html?id=FkZiAAAAMAAJ&redir_esc=y
33. Buies A. Anglicismes et canadianismes. [Электронный ресурс]. URL: https://books.google.com.ua/books/about/Anglicismes_et_canadianismes.html?id=yd49uJ-SZXIC&redir_esc=y
34. Colpron G. Le dictionnaire des anglicismes. Québec: Beauchemin, 1998. 381 с.
35. Dictionnaire de L'Académie française [Электронный ресурс]. URL: <https://academie.atilf.fr/consulter/ANGLICISME?optionsParam=motExact>
36. History of the French Language [Электронный ресурс]. URL : https://slmc.uottawa.ca/?q=french_history
37. La féminisation des noms de métiers, fonctions, grades ou titres [Электронный ресурс]. URL: <http://www.academiefrancaise.fr/actualites/la-feminisation-des-noms-de-metiers-fonctions-grades-outitres-mise-au-point-de-lacademie>
38. Lambert J. Travels through Lower Canada, and the United States of North America, in the years 1806, 1807, and 1808... [Электронный ресурс]. URL: <https://www.loc.gov/item/19012175/>
39. Oxford Living Dictionary [Электронный ресурс]. URL : <https://en.oxforddictionaries.com/definition/reborrowing>